

České školství? Chce to drastickou reformu

12.7.2019

/TÉMA DENÍKU/ Připravovaná vzdělávací Strategie 2030+ má určit, kudy se bude ubírat české školství. Kvůli tvorbě tohoto klíčového dokumentu se pozastavily zásadní revize rámcových vzdělávacích programů, které stanovují základní parametry obsahu výuky. Co a jak učit v 21. století se stává tématem dne nejen na ministerstvu školství a v zákonodárných sborech, ale také ve velkých firmách a neziskových organizacích. Deník přináší dva pohledy lidí, kteří se vzdělávání věnují celá desetiletí, autora učebnic Martina Macháčka a vysokoškolského pedagoga Václava Hořejšího.

Václav Hořejší: Zrušme maturitu a hodnot'me slovně

Molekulární imunolog profesor Václav Hořejší učí studenty třicet let. S jejich úrovní je čím dál méně spokojený. Co by se podle něj mělo ve školství změnit?

„Rodiny mých dvou dcer žijí ve Velké Británii, kde jejich tři děti chodí do školy. Je tam řada věcí, jež bych okamžitě okopíroval. Například to, že na prvním stupni základní školy není známkování, ale slovní hodnocení, které zdaleka není tak kategorické, byť pochopitelně nějaké stupně obsahuje. Funguje to tak v mnoha zemích,“ míní Hořejší.



Zdroj: Archiv Václava Hořejšího Podle něj bychom měli převzít to, co je považováno za nejlepší, v Evropě to je finský vzdělávací systém. „Samozřejmě to lze udělat za předpokladu, že se vzdělávání bude brát jako národní priorita a bude se mu věnovat patřičná pozornost i peníze. Kdybych byl osvícený diktátor, soustředil bych se na vzdělávací systém i obsah učiva na základní škole,“ říká s nadsázkou světoznámý vědec.

K čemu věty vedlejší?

Nelíbí se mu, že na základním stupni se dětem hustí do hlavy úplně zbytečné vědomosti. „Co z toho, co jsem se učil, jsem použil? V životě jsem nepotřeboval řešit kvadratickou rovnici,

dokonce ani sinus a kosinus, prostě skoro nic. Jestli člověk něco opravdu potřebuje, je to angličtina. Zavedl bych ji už v mateřské škole, na základce bych ji učil denně dvě hodiny a ve vyšších ročnících bych přidal ještě jeden jazyk, jak je to v západoevropských zemích,“ navrhuje a dodává, že v matematice by se děti měly naučit základy počítání.

„Změnil bych výuku občanské nauky a dějepisu. Je nesmysl, aby se učily rané Přemyslovce nazpaměť, ale málo věděly o událostech 20. století. Zrovna tak větné rozbory. Potřeboval někdo z nás pro úspěšné uplatnění vědět, jaká je věta vedlejší přívlaskková? Dokonce i spisovatelé přiznávají, že to neznají,“ pokračuje Hořejší.

Opravdová hrůza

Maturitu by zrušil úplně. „Závěrečné hodnocení a doklad o absolvování střední školy bych nechal na jejích učitelích a vedení. Existuje systém inspekcí, takže stát by si měl pohlídat, že jednotlivé střední školy mají úroveň, která naplňuje jeho zadání. Maturita vede jen k tomu, že poslední rok se nedělá nic jiného, než že se šprtají maturitní otázky. Když pak žáci odmaturojí, okamžitě všechno zapomenou,“ soudí o tématu, jež je opět středem pozornosti. A přidává, že třicet let učí a zkouší na vysoké škole a v poslední době je to opravdu hrůza: „Možná dvě třetiny studentů Přírodovědecké fakulty UK se snaží jen tak prolézt. Většina snad nejsou lajdáci, ale prostě na to nemají. Když opravuji písemky, často si říkám, jak ten člověk mohl absolvovat střední školu a složit maturitu. Myslím, že by školství zasloužilo drastickou reformu. A vím, že máme lidi, kteří by to dokázali.“